

Opschrift

Vergadering van 5 februari 2026

Nummer: 2026_MV_00103

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Laura Schuyesmans: Conferentie Europees migratienetwerk

Raadslid(-leden):

Laura Schuyesmans - groen

Bevoegd: Mathias De Clercq

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

“Voorbij huisvesting: Alternatieve vormen van opvang en begeleiding voor verzoekers om internationale bescherming”. Zo luidde het onderwerp van de conferentie die het Belgische contactpunt van het Europees Migratienetwerk (EMN België) hield half december. De conferentie bracht een brede waaier samen van diverse spelers, nationaal en Europees, allen actief op het domein van opvang en begeleiding aan verzoekers internationale bescherming. De focus van het congres lag op het EU-rechtskader en de verschillende beleidscontexten, evenals op de druk op de opvangsystemen en het waarborgen van essentiële diensten voor zij die buiten de opvang vallen. Daarnaast werd onderzocht of en hoe community based benaderingen kunnen fungeren als aanvullende of alternatieve opvangvormen.

Voorals dit tweede aspect is in kader van deze commissie erg relevant, gezien de lokale insteek en de vele belangrijke middenveldinitiatieven die onze stad rijk is.

Vraag:

In één van de kernboodschappen van deze conferentie luidt het "(...) Lokale actoren en maatschappelijke organisaties wezen in dit verband op hun rol en op de aanzienlijke druk die op hen rust, aangezien zij verzoekers vaak ondersteunen bij het organiseren van het dagelijks leven buiten collectieve opvangstructuren."

1. In het verleden kregen we dergelijke boodschap ook regelmatig te horen, hoe schat het middenveld tegenwoordig de druk in die op hen rust?
2. Niet enkel het middenveld, maar ook onze Stad investeert in alternatieve opvang, daarom zou onze aanwezigheid daar niet onlogisch zijn. Waren onze diensten aanwezig op die conferentie, en zo ja, heeft de conferentie bijkomende inzichten opgeleverd hoe op lokaal vlak met deze druk om te gaan?

3. Werden op de conferentie lokale opvangvormen gepresenteerd die ons kunnen inspireren in ons lokaal beleid?

Antwoord

Samenvatting:

Stad Gent nam via de Dienst Asiel en Vluchtelingen deel aan de internationale conferentie. Daarbij werd bevestigd dat de druk op het opvangsysteem hoog is, wat ook in Gent sterk wordt aangevoeld. Die druk ontstaat doordat veel verzoekers om internationale bescherming buiten het officiële opvangnetwerk verblijven, onder meer door wachtlijsten, bewuste keuzes om niet in het netwerk te stappen of uitsluiting van opvang. Deze mensen verblijven voornamelijk in steden, wat extra druk legt op het middenveld en de lokale besturen.

Tijdens de conferentie bleek dat alle deelnemende steden en landen met gelijkaardige problemen kampen. Door de opvangcrisis belanden verzoekers vaker in noodopvang, bij middenveldorganisaties of in hun eigen netwerk. Verschillende voorbeelden van community-based opvangmodellen werden toegelicht, zoals gemeentelijke opvang met vrijwilligers in Italië en de aanpak voor Oekraïense vluchtelingen. In Gent werd het 'Plek vrij'-initiatief daarbij als een positief voorbeeld aangehaald.

Daarnaast kwam ook private huisvesting als opvangvorm aan bod, mits ondersteuning door mediators en professionele omkadering. Dit verhoogt de bereidheid van eigenaars om te verhuren. In Gent vervult vzw Thope die rol voor erkende vluchtelingen.

Alternatieve en community-based opvangmodellen kunnen een waardevolle aanvulling zijn op het bestaande opvangsysteem, maar ze kunnen collectieve opvangcentra niet vervangen. Een goed gecoördineerde combinatie van verschillende opvangvormen, met sterke monitoring en toegang tot dienstverlening, is noodzakelijk om flexibel te kunnen inspelen op wisselende instroom en de druk op steden en middenveld beheersbaar te houden.
